

«MottakerNavn»
«Adresse»
«PostNr» «PostSted»
«Kontakt»

Trondheim, 30.08.2022

Deres ref.:
«REF»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/5285

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Vedtak i klagesak om skadefelling av ulv i deler av rovviltregion 5 og 4 - kommunene Løten, Elverum, Stange, Våler, Grue, Kongsvinger, Sør-Odal, Nord-Odal, Eidsvoll og Nes

Vi viser til klager på Statsforvalteren i Innlandet (SFIN) sitt vedtak om tillatelse til felling av ulv i deler av rovviltregion 5 og 4, muntlig formidlet 23. mai, og skriftlige vedtak datert 23. mai 2022. Og videre til vedtak 7. juni 2022 om forlengelse av fellingstillatelsen gitt 23. mai 2022. Det fremgår av vedtaket 7. juni at vurderingene er gjort i samråd med Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Vedtaket 23. mai er påklaget av Aktivt Rovdyrvern (ARV) i brev datert 23. mai 2022, og av NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) i brev datert 3. juni 2022. Vedtaket 7. juni er påklaget av Aktivt Rovdyrvern (ARV) i brev datert 8. juni 2022.

Klagene på vedtak 23. mai er vurdert og oversendt fra Statsforvalteren til oss i brev 13. juni 2022, og klagen på vedtak 7. juni er vurdert og oversendt til oss fra SFIN 27. juli 2022. Vi har valgt å behandle de to klagesakene under ett ettersom de gjelder samme ulv/skadesituasjon.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalteren i Innlandet sine vedtak om skadefellingsforsøk på en ulv i deler av region 4 og 5, datert 23. mai og 7. juni 2022.

Vedtaket er fattet etter Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Kort om bakgrunnen for saken

Statsforvalteren i Innlandet iverksatte den 23. mai 2022, skadefellingstillatelse på én ulv i deler av rovviltregion 4 og 5. Grunnlaget for skadefellingstillatelsen var at det var påvist aktivitet av ulv øst for Harasjøen i Stange kommune (utenfor ulvesonen), og at det var søkt om skadefelling fra Romedal og Stange saubeitelag. Det var på søknadstidspunktet sluppet sau på utmarksbeite i Løten kommune. I Stange var det ikke sluppet sau på utmarksbeite, kun på innmark, men det var kort tid til sauen skulle slippes på utmarksbeite. Og det var planer om slipp av 1600 småfe i

området. Fellingstillatelsen ble i vedtak 23. mai gitt varighet fra 23. mai kl 10:37 til 7. juni kl 12:00. I vedtak 7. juni ble varigheten for fellingstillatelsen forlenget til å gjelde frem til 21. juni kl 12:00. Det var på tidspunktet for forlengelsen påvist 13 skader av ulv på sau og lam i det aktuelle beiteområdet.

Fellingsvedtak 23. mai var fattet etter naturmangfoldloven §§ 18 første ledd bokstav b, og med henvisning til rovviltforskriften §§ 4, 7, 8, 9 og 13, jf. også betinget kvote gitt av Miljødirektoratet 21. april 2022, og rovviltnemndene i region 4 og 5 datert 2. mai 2022.

Det ble ikke skutt ulv på denne tillatelsen.

Klagene

Aktivt rovdyrvern (ARV) viser i sin klage på vedtak 23. mai, til viltforskriften sine hjemler for å tillate skadefelling og mener at vilkårene for å tillate skadefelling ikke er oppfylt. ARV mener at det finnes andre mulige tiltak som flytting, bedøving og å la ulven vandre fritt. Det vises videre til at ulven kan være genetisk viktig, og at dette må undersøkes før det kan gis tillatelse til en evt. skadefelling. Videre påpekes det at arten ulv er fåtallig og truet i Norge. I klagen på vedtaket om å forlenge fellingsvedtakets varighet gjentas de samme klagepunktene, samt at det pekes på at statsforvalterens presumsjon om utfall av klagebehandlingen fremsatt i vedtaket om forlengelse ikke er et demokrati verdig.

NOAH uttrykker i sin klage stor bekymring over at det i det hele tatt tillates skadefelling av ulv som er en kritisk truet art på norsk rødliste. NOAH argumenterer for at vedtaket ikke er tilstrekkelig skademotivert, at andre tilfredsstillende løsninger ikke er tilstrekkelig vurdert og at tillatelsen må stanses inntil genetisk status til den aktuelle ulven er avklart. Videre ber NOAH om at vedtak om dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til fellingsforsøket omgjøres.

Det vises til klagene i sin helhet.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren i Innlandet (SFIN) har gjort sine vurderinger av klagepunktene ved oversendelse av saken. Det konkluderes med at det ikke er fremkommet nye opplysninger som etter SFINs vurdering gir grunnlag for å endre vedtakene og saken er oversendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Det vises til Statsforvalteren i Innlandet sine vedtak og oversendelsesbrev i sin helhet.

Miljødirektoratets vurderinger

Klagene er fremsatt innenfor klagefristen for vedtakene. Vi har ikke gått nærmere inn på vurderinger av klagernes rett til å klage over vedtaket, men tatt samtlige tre klager opp til behandling.

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og § 77 og rovviltforskriften § 9, jf. §§ 1 og 3. Direktoratet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønnsmessige vurderingen av saken. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne

saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Innlandet sine vedtak datert 23. mai og 7. juni, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevene 13. juni og 27. juli, og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sin vurdering av saken.

Skadepotensial

Områdene der det ble registrert ulv 23. mai 2022 er utenfor ulvesonen, og i henhold til prinsippet om differensiert forvaltning skal det være en lav terskel for å tillate felling av skadegjørende rovvilt i beiteprioriterte områder.

Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises tatt av rovvilt, og at skadene ser ut til å kunne fortsette. Dersom det er sannsynlig at skadene vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. De mulige fremtidige skadene må i så fall kunne oppstå innen kort tid.

Miljødirektoratet tiltrer SFIN sin vurdering av at det 23. mai forelå et stort potensial for fremtidige skader i det aktuelle området der en ulv var observert. Dette sett i lys av erfaringer fra andre situasjoner der streifende ulv har kommet inn i beiteprioriterte områder på denne tiden av året. Ved tidspunktet for forlengelse av tillatelsen var 13 skader påvist og potensialet for at ulv kunne fortsette med å ta sau området sånn sett mer overhengende.

Andre tilfredsstillende løsninger

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. I vurderingen av dette vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som blant annet følger av rovviltforskriften, av rovviltnevnernes regionale forvaltningsplaner, og Stortingets vedtak om ulvesone - veie tungt.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger knyttet til mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade av ulv, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling.

Genetisk dokumentasjon

Det lar seg ikke gjøre å holde rede på et hvert individ av ulv i den skandinaviske ulvebestanden til enhver tid, men avtalene som er inngått med svenske myndigheter om å gjensidig informere hverandre dersom DNA fra genetisk verdifulle ulver registreres, er inngått for å øke mulighetene for å skjerme slike individer fra felling. Det foreligger dog ikke noe absolutt krav om at dyret skal identifiseres med DNA før det kan åpnes for skadefelling. Men det er en føring om at det, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av DNA-prøver for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling.

Det er dermed viktig at statsforvalterne gjør en vurdering av om det kan være en mulighet for å få samlet DNA og avklart genetisk status, før vedtak om felling fattes. Samtidig vil det være nødvendig å avveie ønsket om genetisk avklaring for det aktuelle individet, opp mot den

tapsrisikoen som påløper ved å utsette iverksettelse av et skadefellingsforsøk. Skader påført av ulv kan eskalere raskt, hvis felling ikke iverksettes og lykkes.

Løs på drevet halsende hund

Den 13. juli 2017 kom Regjeringen med en tiltakspakke som ville gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen, i beiteprioriterte områder. Som et ledd i denne tiltakspakken ble det besluttet at myndigheten til å tillate bruk av løs, på drevet, halsende hund ved skadefelling på ulv, skulle delegeres fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, (nå statsforvalterne). I brev av 14. juli 2017 fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, ble myndigheten delegert med hjemmel i viltlovens § 35, tredje ledd. Statsforvalteren besitter følgelig myndighet til å gi dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til skadefelling av ulv.

Slipp av løs hund om sommeren, vil medføre en økt risiko for forstyrrelser/skade på annet vilt og beitedyr. Vi tiltrer Statsforvalterens beskrivelser av risikoer i vedtaket og mener også at de vilkår som er satt for bruken av slik hund er hensiktsmessige for å bidra til å redusere risikoen for uønskede hendelser. Det er slik vi ser det viktig at statsforvalterne har en tett oppfølging med kommuner/fellingslag som får dispensasjoner, slik at en får samlet erfaringer fra de tilfellene der løs, på drevet, halsende hund blir benyttet/sluppet løs. Det å sikre at logg fra fellingsforsøk og gps-logg fra hundepileire blir overlevert til Miljødirektoratet innen fastsatt frist, er viktig for å få samlet erfaringer med de slippene som faktisk blir gjort.

Hjemmelsgrunnlag

ARV har i sin klage vist til viltforskriftens hjemler for skadefelling. Vi finner grunn til å påpeke at det av viltforskriften § 3-2 første ledd bokstav c, fremgår at artene gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn er unntatt fra bestemmelsene i § 3-3 til § 3-10 m.fl. i viltforskriften. Disse forvaltes etter rovviltforskriften <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-03-18-242>

Statsforvalteren skal vurderer skadefelling av ulv jf. rovviltforskriftens § 9, og viltforskriften er følgelig ikke relevant for herværende sak.

Klagebehandling

ARV er av den formening at klagesaken for vedtaket 23. mai må kunne forventes ferdigbehandlet før vedtaket forlenges. Men dette vil ofte ikke være tilfelle. Det vil kunne være knapphet på tid i en akutt situasjon. Tillatelsene vil ofte være utløpt før klagefristen for vedtaket er utløpt. Og vi kan være enige i at klagesakene i mange tilfeller vil bli mer som en etterkontroll, enn en konkret vurdering av aktuell sak. Men en klageavgjørelse kan inneholde føringer som får betydning for etterfølgende praksis/tillatelser som gis på et senere tidspunkt. Høy grad av transparent forvaltning ved at alle forvaltningsaktører kan se både egne og andres vedtak og klageavgjørelser på miljøvedtaksregisteret, slik at underliggende organ har innsyn i saker som er like eller tilnærmet like den aktuelle saken, tilsier likevel etter vår vurdering at dagens forvaltning er forsvarlig. Statistisk er det relativt sjelden at vedtak vedrørende skadefelling som er fattet av statsforvalterne (både tillatelser og avslag) blir omgjort av Miljødirektoratet.

Vedtak gjeldende for flere fylker

Det kommer frem av vedtaket om å forlenge tillatelsen at dette er gjort i samråd med Statsforvalteren i Oslo og Viken. Statsforvalteren i Innlandets vedtak 23. mai, mangler en slik henvisning til at det har vært samråd med Statsforvalteren i Oslo og Viken om å gi tillatelse til

felling også i deler av Viken. Vi vil påpeke at slikt samråd må finne sted, og at dette bør fremgå av vedtaket, der et vedtak gjøres gjeldende for areal i flere fylker. Vi legger til grunn at det har vært kontakt mellom embetene også i forkant av vedtak 23. mai, men at dette ved en inkurie ikke har blitt nedtegnet i vedtaket.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Innlandet sine vedtak 23. mai og 7. juni 2022, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevene og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sine vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalteren sine vedtak om felling av ulv, i deler av region 4 og 5.

Klagerett

Vedtaket er endelig, og du/dere kan ikke klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

LØTEN KOMMUNE	Postboks 113	2341	LØTEN
ELVERUM KOMMUNE	Postboks 403	2418	ELVERUM
STANGE KOMMUNE	Postboks 214	2336	STANGE
VÅLER KOMMUNE	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
GRUE KOMMUNE	Postboks 94	2261	KIRKENÆR
KONGSVINGER KOMMUNE	Postboks 900	2226	KONGSVINGER
SØR-ODAL KOMMUNE	Øgardsvegen 2	2100	SKARNES
NORD-ODAL KOMMUNE	Herredsvegen 2	2120	SAGSTUA
EIDSVOLL KOMMUNE	Rådhusgata 1	2080	EIDSVOLL
NES KOMMUNE	Postboks 114	2151	ÅRNES
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN	Postboks 325	1502	MOSS
Roviltnemnda i region 4	Postboks 325	1502	MOSS
Roviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO

